

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๓ เห็นชอบนโยบายและแผนขจัดความรุนแรงต่อเด็กและสตรี คือการจัดให้มีศูนย์ช่วยเหลือเด็กและสตรีในสถานพยาบาลทุกแห่งของรัฐและเอกชนในรูปแบบ “ศูนย์บริการช่วยเหลือเด็กและสตรีในภาวะวิกฤตจากความรุนแรง” (One Stop Crisis Center : OSCC) และต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น “ศูนย์พิงได้” โดยตั้งอยู่ในสถานพยาบาลประจำจังหวัดทุกแห่ง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ มาตรา ๔ “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับการคุ้มครอง มาตรา ๔๐ (๖) “เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ หรือผู้พิการหรือทุพพลภาพย่อมมีสิทธิได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสมในคดีที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงทางเพศ”

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.๒๕๕๐ ซึ่งผ่านความเห็นชอบจากสภานิติบัญญัติ และมีผลบังคับใช้ในวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

ข้อเสนอเชิงนโยบายประเด็นความรุนแรง

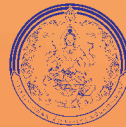
๑. เสริมสร้างวัฒนธรรมไม่ยอมรับความรุนแรงทุกรูปแบบ โดยรัฐต้องรณรงค์ผ่านสื่อมวลชนให้หลีกเลี่ยงการผลิตซ้ำข่าวสารและข้อมูลที่มีรากฐานมาจากความเชื่อและวัฒนธรรมที่นำไปสู่ความรุนแรง

๒. สร้างเสริมความเข้าใจถึงความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างผู้กระทำกับผู้ถูกกระทำ เช่น การละเมิดทางเพศ ในหลายกรณีผู้ถูกกระทำไม่กล้าขัดขืนเพราะตกอยู่ในวงจรอำนาจที่ทำให้ต้องคล้อยตาม เช่น ความเชื่อเรื่องบทบาทของภรรยาที่มีหน้าที่บริการทางเพศให้สามี หรือการยอมมีเพศสัมพันธ์เพื่อความรักของฝ่ายหญิง ตลอดจนจนถึงการบังคับข่มขู่ด้วยเงื่อนไขเชิงอำนาจในเรื่องอื่นๆ เช่น การใช้สถานภาพความเป็นครูกับศิษย์ ผู้ใหญ่กับผู้น้อย พ่อกับลูก นายจ้างกับลูกจ้าง มาเป็นแรงบังคับให้ “ผู้หญิง” ต้องยอมตามความต้องการ

๓. จัดตั้งหน่วยงานให้บริการแก่ผู้ประสบปัญหาความรุนแรงอย่างน้อยในทุกจังหวัดทั่วประเทศและเป็นหน่วยงานที่ทำงานแก้ปัญหาความรุนแรงทุกรูปแบบอย่างครบวงจร

๔. สร้างความตระหนักรู้ในเรื่องอคติให้แก่บุคลากรในสถานประกอบการ ความยุติธรรมต่อประเด็นความรุนแรงทางเพศเพื่อสร้างแบบแผนในการดำเนินคดีอย่างเที่ยงธรรมต่อผู้เสียหายโดยไม่เลือกปฏิบัติทุกระดับจากโรงพักถึงศาล

๕. เสริมสร้างสถาบันครอบครัวให้มีความเข้มแข็งเพื่อลดปัญหาความรุนแรงทั้งในครอบครัวและสังคม

สำนักส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย
สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๒๕๕ ถนนราชวิถี แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐
โทรศัพท์ : ๐ ๒๓๐๖ ๘๗๖๓-๖๗. โทรสาร : ๐ ๒๓๐๖ ๘๗๕๓

สตรีกับความรุนแรง

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
Website : <http://www.women-family.go.th>
Website : <http://www.gender.go.th>

สตรีกับความรุนแรง

- ความรุนแรงเป็นปัญหาที่ถูกหยิบยกมากล่าวถึงในหลายเวทีทั้งในระดับภูมิภาคและระดับสากล ซึ่งนับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้นตามสถานการณ์โลกที่เต็มไปด้วยความขัดแย้ง ผู้คนมีความเครียดจากปัจจัยหลายด้าน ทั้งที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ความรุนแรงในสตรีเป็นหนึ่งในปัญหาที่ทุกฝ่ายให้ความสำคัญจนได้มีการกำหนดให้มีวันยุติความรุนแรงต่อเด็กและสตรี ในวันที่ ๒๕ พฤศจิกายนของทุกปี ซึ่งองค์การภาครัฐและเอกชนได้จัดกิจกรรมรณรงค์เพื่อให้ประชาคมโลกหันมาใส่ใจปัญหา อันจะนำไปสู่การแก้ไขและลดความรุนแรงให้มากที่สุด

สถานการณ์ในประเทศไทย

สถิติความรุนแรงต่อสตรีในครอบครัว

- จากการสำรวจเชิงลึกโดยสหประชาชาติ พบว่าในช่วงชีวิตหนึ่งของผู้หญิงและเด็กผู้หญิงทั่วโลก ๑ ใน ๓ เคยถูกทุบตี ล่อลวง หรือถูกล่วงละเมิด โดยทุก ๑๕ นาทีจะมีผู้หญิงถูกข่มขืน ๒๐ คน และร้อยละ ๔๐ มีอายุไม่ถึง ๑๕ ปี ซึ่งการกระทำดังกล่าวถือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง ยิ่งไปกว่านั้นผู้หญิงส่วนใหญ่ไม่กล้าเอาเรื่องกับผู้กระทำ ความรุนแรง เนื่องจากความหวาดกลัวการถูกซ้ำเติมจากสังคม
- สำหรับประเทศไทยในช่วงปี ๒๕๔๗-๒๕๕๐ มีผู้หญิงและเด็กที่ถูกทำร้ายเข้ารับความช่วยเหลือจากทีมสหวิชาชีพของศูนย์พึ่งได้ (One Stop Crisis Centers : OSCC) ในโรงพยาบาลของรัฐจำนวน ๒๙๗ แห่ง สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องจากเฉลี่ยวันละ ๑๙ คน เป็นวันละ ๕๒ คน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวที่มุ่งประสงค์ให้เกิดอันตราย

ต่อร่างกาย จิตใจ ของคนในครอบครัว จากสถิติในปี ๒๕๕๐ โดยกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข พบว่าส่วนใหญ่การกระทำความรุนแรงมักกระทำโดยสามี รองลงมาคือ แฟนหรือผู้ใกล้ชิด และผู้ร้าย ตามลำดับ ส่วนสาเหตุของการกระทำความรุนแรงพบมากที่สุดคือการนอกใจ รองลงมาคือเมาสุรา และเจตนาล่อลวง นอกจากนี้ยังพบว่าจำนวนผู้ถูกกระทำความรุนแรงพบมากที่สุดในเขตภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และน้อยที่สุดในภาคใต้ โดยพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในเขตเทศบาลมากถึงร้อยละ ๖๓.๖๘ (กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข ข้อมูลปี ๒๕๕๐)

สถิติความรุนแรงในสังคม

- ผู้หญิงและเด็กเป็นเหยื่อความรุนแรงทางเพศเพิ่มขึ้น ความรุนแรงทางเพศเกิดขึ้นได้ทั้งจากครอบครัวและภายนอกบ้าน จากสถิติพบว่า ระหว่างปี ๒๕๔๖-๒๕๕๐ ผู้หญิงและเด็กตกเป็นเหยื่อการข่มขืนกระทำชำเราสูงขึ้น จากคดีความผิดเกี่ยวกับเพศที่พิจารณาเสร็จไปในคดีอาญาของศาลชั้นต้นและศาลเยาวชน ทั้งความผิดเกี่ยวกับการกระทำชำเราและความผิดเกี่ยวกับการอนาจารมีจำนวนคดีเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๐ ในช่วง ๕ ปี จาก จำนวน ๖,๐๕๖ คดี เพิ่มขึ้นจำนวน ๑๐,๐๙๔ คดี นอกจากนี้ ยังมีคดีความผิดเกี่ยวกับการค้าประเวณีตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีที่มีแนวโน้มลดลงในระหว่างปี ๒๕๔๗-๒๕๔๙ แต่กลับมีแนวโน้มเหตุการณ์รุนแรงทางเพศเพิ่มขึ้นในปี ๒๕๕๐ ทั้งนี้ นับว่าเป็นตัวเลขที่ยังต่ำกว่าความเป็นจริง เพราะยังมีเหตุการณ์รุนแรงทางเพศที่เกิดขึ้นโดยเหยื่อไม่มาแจ้งความอีกเป็นจำนวนมาก (ข้อมูลจากสำนักงานศาลยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม ข้อมูลปี ๒๕๕๐)

- เหตุการณ์ความไม่สงบในชายแดนภาคใต้ส่งผลกระทบรุนแรงต่อเด็กและสตรี ความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เกิดต่อเนื่องตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ ถึงเดือนมิถุนายน ๒๕๕๒ ทำให้เด็กต้องกำพร้ารวมทั้งสิ้น ๓,๓๔๐ คน เพิ่มขึ้นกว่าหนึ่งเท่าตัวจากเดือนมกราคม ๒๕๕๐ ที่มีจำนวน ๑,๔๒๕ คน และปรากฏการณ์ที่น่าห่วงใยคือเด็กร้อยละ ๙๕ จะกำพร้าบิดา ซึ่งเป็นเสาหลักของครอบครัว ในขณะที่เดียวกันผู้หญิงหม้ายที่ประสบปัญหาจากเหตุการณ์ความไม่สงบ มีจำนวนมากเช่นกันคือ ๑,๗๖๒ คน ซึ่งพบมากที่สุดในจังหวัดปัตตานีถึงร้อยละ ๓๔.๖๓ รองลงมาคือจังหวัดยะลาร้อยละ ๓๐.๗๐ และจังหวัดนราธิวาสร้อยละ ๓๐.๕๙ โดยส่วนใหญ่เป็นแม่บ้านและมีอาชีพรับจ้าง (กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๒)

มาตรการและกลไกในการขจัดความรุนแรง

ระดับสากล

- ☒ อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW)
- ☒ อนุสัญญาว่าด้วยการปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก

ระดับประเทศ

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๔๒ เห็นชอบให้เดือนพฤศจิกายนเป็นเดือนแห่งการรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็กและสตรี โดยกำหนดให้วันที่ ๒๕ พฤศจิกายนของทุกปีเป็นวันยุติความรุนแรงต่อเด็กและสตรีและมีการรณรงค์ด้วยสัญลักษณ์ริบบิ้นสีขาว